

15.04.2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

HE 32/2026 vp

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA ANNETUN LAIN JA ELÄINTEN LÄÄKITSEMISESTÄ ANNETUN LAIN 17 §:N MUUTTAMISESTA

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f., kiittää mahdollisuudesta tulla kuultavaksi koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain ja eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta.

Yleistä

SLC suhtautuu myönteisesti esitykseen kumota eläinten hyvinvointilain 126 §, jossa säädetään sikojen kirurgisen kastraation kiellosta vuodesta 2035 alkaen, sekä eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:ään ehdotettuihin muutoksiin. Esitys on SLC:n näkemyksen mukaan tarpeellinen suomalaisen sianlihantuotannon kilpailukyyn turvaamiseksi, vientimarkkinoiden säilyttämiseksi sekä kuluttajien luottamuksen varmistamiseksi.

Yksityiskohtaiset huomiot

126 §, SLC katsoo, että pykälän kumoaminen on hyvin perusteltua seuraavista neljästä pääsyystä:

1. Tuottajien tilanne ja kustannuspaineet

Kastraatiokiellon lisääminen eläinten hyvinvointilakiin ilman kattavaa lausuntokäsittelyä aiheutti alalle merkittävää epävarmuutta. Suomesta olisi tullut ensimmäinen EU-maa, jossa olisi säädetty lakisääteinen kiello, vaikka muissa jäsenvaltioissa on edetty vapaaehtoiisiin ja markkinalähtöisiin ratkaisuihin nojautuen.

Porsaantuottajat pyrkivät pitkällä aikavälillä luopumaan kastraatiosta, mutta käytännössä täysin toimivia vaihtoehtoja ei vielä ole. Kielto olisi aiheuttanut teurastamoille ja lihateollisuudelle huomattavia kustannuksia, arviolta noin 350 miljoonaa euroa kymmenen vuoden aikana. Nämä kustannukset olisivat heijastuneet tuottajahintoihin ja heikentäneet kilpailukykyä.

Sikasektoriin kohdistuu jo nykyisin merkittäviä kustannuksia, kuten eläinten hyvinvointitoimenpiteet, salmonellatyö sekä muut tuotantovaatimukset, joista ei saada suoraa lisäarvoa. Salmonellatyö on kuitenkin etenemässä oikeaan suuntaan suunnitteilla olevan oman rahaston sekä valtion esittämän alkupääoman myötä. Suomen sääntely on monilta osin tiukempaa kuin useissa muissa EU-maissa, mikä lisää kustannuspainetta ja haavoittuvuutta markkinoilla. Lisäksi afrikkalainen sikarutto (ASF) muodostaa jatkuvan uhan. Näissä olosuhteissa kastraatiokiellon poistaminen on perusteltu ja tasapainoinen ratkaisu.

2. Vientimarkkinoiden merkitys

Merkittävä osa suomalaisen sianlihantuotannon arvosta perustuu vientiin. Vuonna 2024 Aasiaan vietiin noin 11 miljoonaa kilogrammaa sianlihaa ja Amerikkaan noin 320 tonnia. Vientimarkkinoilla edellytetään edelleen kirurgista kastraatiota. Kiellon voimaantulo olisi vaarantanut koko arvoketjun tuottajista teollisuuteen.

Lisäksi kastraatiosta luopuminen olisi vaikeuttanut sellaisten sivutuotteiden vientiä, joille ei ole kotimaista kysyntää, mutta joilla on merkittävää arvoa Aasiassa. Näiden markkinoiden säilyminen on keskeistä koko tuotantoketjun kannattavuudelle.

3. Kuluttajanäkökulma ja karjunhaju

Kuluttajat tuntevat kastraation käsitteen melko hyvin, mutta karjunhaju on ilmiönä vähemmän tunnettu. SLC korostaa, että muutosten kastraatiokäytännöissä tulee edetä samassa tahdissa kuluttajien ja kaupan hyväksynnän kanssa, jotta alan uskottavuus ja vientimahdollisuudet eivät vaarannu.

4. Kansainvälinen yhdenmukaisuus ja vapaaehtoiset ratkaisut

Alan toimijat allekirjoittivat jo vuonna 2010 eurooppalaisen julistuksen kirurgisen kastraation asteittaisesta lopettamisesta. Tästä huolimatta kehitys on ollut hidasta, eikä yksikään EU-maa ole ottanut käyttöön yleistä kieltoa. Käytännöt vaihtelevat edelleen merkittävästi jäsenvaltioiden välillä. Suomen tulisi noudattaa pragmaattista linjaa, jossa eläinten hyvinvointia kehitetään käytännön toimivuuden ja markkinoiden hyväksynnän tahdissa, erityisesti ottaen huomioon kansallisesti jo voimassa olevat tiukat vaatimukset.

Suomi kuuluu jo nyt Euroopan tiukimman eläinten hyvinvointisääntelyn maihin. Esimerkiksi saporoiden typistäminen on EU:ssa kielletty, mutta sitä käytetään edelleen laajasti monissa jäsenvaltioissa. Käytännössä vain Suomi ja Ruotsi pidättäytyvät typistämisestä. Tämä epätasapaino tulisi nostaa esiin EU-tasolla.

Eläinten hyvinvoinnin kehittämistä tulee jatkaa, mutta sen tulisi tapahtua vapaaehtoisten, markkinalähtöisten toimien ja toimivien kannustimien avulla, kuten eläinten hyvinvointikorvauksen (EHK) kautta. Nämä työkalut ovat osoittautuneet tehokkaiksi parannusten saavuttamisessa ilman, että kilpailukyky vaarantuu.

17 §, SLC korostaa, että muutoksen tulee olla selkeä ja käytännössä toimiva. Kun paikallisuudutteen luovuttaminen mahdollistetaan myös eläinten terveydenhuolto-ohjelman ulkopuolisille tiloille, on tärkeää varmistaa vastaava valvonnan, jäljitettävyyden ja osaamisen taso. Ohjeistuksen tulee olla selkeää, ja tuottajille tarjottavan koulutuksen on oltava korkeatasoista sekä saatavilla myös ruotsiksi.

Muuta

SLC korostaa lopuksi, että Suomen tulee jatkossakin olla eläinten hyvinvoinnin edelläkävijä EU:ssa. Samalla esitetyt muutokset ovat tarpeen kilpailukykyyn, kannattavuuden ja viennin turvaamiseksi.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Cecilia Nyholm
asiantuntija